

Karike

Ko je
Levat ba

Kampanja
Izlazim

Posljednji
krik za
Mostar

Perućac
atraktivna
turistička ponuda
ili prekopavanje

Izaberi i izaberi

EDUKACIJA U OBLASTI NOVINARSTVA I DOBRA ZABAVA

Uspješno završen projekat ONA u BiH kamp 2010

Preko 30 polaznika, većinom srednjoškolaca i studenata, pored dobre zabave dobili su i certificirano znanje u oblasti foto, TV, radionovinarstva, kao i novinarstva u printanim medijima

Snimanje TV priloga

Sa časa fotonovinarstva

Piše: Haris Dedović
(haris_dedovic@hotmail.com)

Šestog augusta 2010. godine u prijepodnevnim satima svi učesnici bili su na Boračkom jezeru. Narednih sedam dana trebali smo provesti u prostorima kampa Saveza izviđača Zenica. Tako je i bilo. Spavanje je bilo organizirano u šatorima – po dvoje u svakom. Po samom dolasku krenula je i edukacija. Učesnici su bili podijeljeni u tri grupe. Ustajanje je bilo u 07:30, doručak u 08:00, a sa radom se počinjalo već u 09:00. Edukacija se odvijala u četiri oblasti:

1. Novinarstvo u printanim medijima – koje se sastojalo iz toga da je svaka dva dana po jedna grupa imala zadatak da napravi "dnevne novine" o dešavanjima na kampu. Edukator je bio Mirza Begović.

2. Fotonovinarstvo – gdje smo imali predavanja o historiji fotografije i fotoaparata. Pored historije učili smo i o praktičnom radu na fotografiji kao fotoreporteri. Edukator u ovoj oblasti je bio mladi i uspješni fotograf iz Zenice, Haris Badžić.

3. Radionovinarstvo – gdje smo svakodnevno učili o radiju kao mediju. Takoder smo svaki dan imali praktični dio, gdje je svaka grupa imala zadatak da napravi radioemisiju o dešavanjima na kampu. Tu smo odmah uvidjeli probleme i prepreke sa kojima se možemo suočiti prilikom voditeljskog po-

Zabava u slobodno vrijeme

sla na radiju. Edukator za ovu radionicu bio je Dino Delić, diplomirani žurnalist, trenutno zaposlen kao PR Bosanskog narodnog pozorišta u Zenici.

4. TV novinarstvo – u kojem smo učili što je to bitno za rad na TV-u, koje su prednosti i mane tog medija, itd. Zadatak ove radionice bio je snimiti prilog o ONA u BiH kampu. Edukator je bio asistent na Filozof-

**SVAKODNEVNI
ZADACI**
**Svaki dan smo imali
praktični dio, gdje je
svaka grupa imala
zadatak da napravi
radioemisiju o
dešavanjima
na kampu**

skom fakultetu u Mostaru na predmetu TV novinarstvo, gospodin Miroslav Vasilj.

Pored navedenih, učesnici su imali priliku vježbati dikciju, prilikom čega smo se upoznali sa raznim vrstama treninga na našim govornim sposobnostima koje su nam potrebni za rad na radiju i televiziji. Za sve nas, to je bilo jedno novo i zanimljivo iskustvo. Za

naše znanje u ovoj oblasti pobrinuo se glumac BNP-a Zenica, Mugdim Avdagić. Iako se radilo mnogo, iako imali smo više od jednog zadatka na dan, našlo se vremena za druženje i kupanje na Boračkom jezeru. U terminu od 13:00 do 17:00 i od 19:00 pa sve do povečerja u 23:00 bilo je slobodno vrijeme. Tu su se stvarala nova poznanstva, zabavljalo se, pjevalo, plesalo. U večernjem terminu koordinatori projekta potrudili su se da ispune vrijeme raznim društvenim igrama, organiziranjem disco večeri u prostoru menze kampa, organiziranjem roštilja.

Nakon završetka možemo reći da je ONA u BiH kamp 2010. bio uspješan projekt, a najbolji svjedok tome je izjava jedne od učesnica: "Vjerujem da dijelim mišljenje svih učesnika vašeg projekta kada kažem jedno veliko hvala organizatorima, koordinatorima, edukatorima i svima koji su dali svoj doprinos u realizaciji projekta novinarskog kampa. Hvala vam što ste uložili vrijeme, trud i znanje i što ste nam omogućili da naučimo nova, te prošrimo stara znanja. Hvala vam na sedam predivnih dana, na ogromnom broju ljudi koje smo upoznali i na novim prijateljstvima koje smo otpočeli. Hvala vam na druženju, smijehu, energiji kojom smo se ispunili, odmoru, ali najviše na prenesenom znanju i iskustvima.

Još jednom hvala za sve."

Riječ urednice

Probudi se i uđi u sebe, dok trepneš već je isteklo vrijeme

Školska i akademска година су почеле, као и гуžве на студентским службама. Желimo вам uspješnu narednu godinu. U vašim rukama je novo izdanje Karika. Ovaj broj je poseban po mnogo čemu, a za Uređivački kolegij najprije zbog toga što slavimo prvi jubilej. Ovom prilikom želim se zahvaliti svima koji podržavaju naš entuzijazam, a prije svega našim donatorima, njemačkoj fondaciji Schuler Helfen Leben i Oslobođenju.

Tokom odrastanja mnogo puta imamo mogućnost da biramo - ko će nam biti prijatelji, čime se želimo baviti, koju školu ćemo upisati, a potom da li ćemo studirati i na kojem fakultetu ćemo nastaviti školovanje, itd. Tako je grupa srednjoškolaca prije četiri godine ideju o osnivanju omladinskog magazina sprovedla u djelo i zahvaljujući upornim pojedincima Karike postoje i danas, a nadne godine izlazit će mjesečno. Naučena lekcija: Bez ozbira na ishod koji slijedi nakon izbora ne smijemo dopustiti da nas strah ili pasivnost sprječe da reagujemo.

I tako dolazimo do teme broja, do Općih izbora 2010. Većina jedva čeka da se i ta ceremonija svečano završi i da se sa ulica sklone posteri izbornih aktera. Ovo je naš način da apelujemo na svoje vršnjake da izađu na izbore i glasaju. Razloga je mnogo, a više o onima koje

Piše: Selma DEMIROVIĆ

(selma.demirovicbh@gmail.com)

kreno vam preporučujemo da ove izvore ne propustite.

U ovom broju donosimo i priču o grupi humanista, pretežno studenata, koji su napravili svoj izbor i svakodnevno odlaze na jezero Perućac kao volonteri na iskopavanju jedne od najvećih masovnih grobnica na našim prostorima dok god im to drugi uvjeti dozvoljavaju. Oni shvataju koliko je svaki pojedinac važan i da zbog svakog od njih cijela priča dobiva smisao i za neke porodice koje pronađu svoje nestale i mnogo sretniji kraj od neizvjesnosti.

Od ostalih tema o kojima smo pisali izdvajamo i priču o slučaju sa kučićima i djevojčici iz Bugojna. U ovom broju, između ostalog, možete pročitati kritiku knjige, priču o crtanim filmovima koji se nekada emitovao u 19 i 15, prenosimo vam dio atmosfere sa događaja koje smo posjetili, predstavljamo internet stranicu...

Za kraj uvodnog teksta želim da naglasim da čak i ako sumnjate da vaš glas može puno promijeniti, prije nego se odreknete vlastitog izbora, razmislite imate li se zašto žaliti kasnije ukoliko niste rekli svoje mišljenje kada ste imali priliku. U svakom slučaju, bolje je pogriješiti nego ne učiniti ništa. Ako želimo mijenjati svijet prvo moramo početi od sebe. Da utvrdimo gradivo: Probudimo se konačno. U nedjelju 3. oktobra glasajte jer je to prije svega vaše pravo. Ugodno čitanje Karika želim!

Priča u slici

Upozorenje:
Imate zelene oči? Ne, oči su vam plave? Ili, ne, ipak smeđe? A crne? Ako ste se pronašli, nemojte dalje čitati. Ako imate bilo kakve predrasude, prestanite čitati odmah!

impressum

karike

Omladinski magazin

Izdavač:
Udruženje Omladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini

Glavna i odgovorna urednica:
Selma DEMIROVIĆ

Uređivački kolegij:
Damira KULENOVIĆ
Renata DUJMUŠIĆ
Erna KLJUČIĆ
Filip PAŽIN
Haris DEDOVIĆ
Goran VRHUNC

Redakcija:
Muamer LOGO,
Azra HIDIĆ

Dopisnici:
Denis HADŽIĆ
Muamer LOGO
Selma AŠOTIĆ
Semira DŽANIĆ
Selma MUMDŽIĆ
Tamara TRAJKOVSKA
Marko RAGUŽ
Ozrenka ČAMDŽIĆ

Naslovna strana:
Lana ŠATOR

Suradnja:
Njemačka fondacija
Schüler Helfen Leben,
Dnevni list Oslobođenje

Štampa:
Unioninvestplastika d.d.

Tiraž:
Izlazi šest puta godišnje
kao prilog u dnevnom
tiražu Oslobođenja

Kontakt:
Tel/fax: +387 33 205 850
Čobanija 9
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Web:
<http://onabih.ba>
karike@onabih.ba
onaubih@gmail.com

Žiro-račun:
161 00000 6919 04
Raiffeisen bank dd
Bosna i Hercegovina

IZBORI 2010.

Izaberi i izaberi

Mogućnost izbora je tu, a tu smo i mi da izaberemo

Piše: Goran Vrhunec

(goran.vrhunc@gmail.com)

Qsvom životu, koliko god da traje, čovjek se nalaže pred nekim odlukama i izborima, zapravo pred više njih. Svakodnevno biramo, biramо gdje popiti jutarnju kafu, biramo koji film u kinu gledati i kada ga gledati, za koga navijati, kojem programu na televiziji posvetiti pažnju, koji je fakultet pogodan. Naravno, ovo su sve banalni primjeri. Mnogo je stvari i isto toliko izbora, da nema smisla da ih sve nabrajamo jer bi to bilo nemoguće.

Zašto su izbori važni u životu? Važni su jer nam omogućuju da krenemo dalje, bez obzira na ishod, bez obzira da li je izbor bio dobar ili pogrešan. Važno je imati izbor. Iskreno, nije baš jednostavno donijeti odluku o nekoj stvari, nepro-mišljeno, prihvatići rizik i nadati se da će sve proći dobro. Postoji mnogo faktora koji utiču na našu odluku, na naš izbor. Glavni i osnovni je faktor mogućnosti. Od mogućnosti i situacije u kojoj se nalazimo uve-like zavisi kakva je odluka i da li možemo uopšte da je donešemo. Potpisnik ovog teksta bira Peugeot 206 kao svoj automobil ali je mogućnost ta koja mu ne dozvoljava da izbor do-bije na snazi pa sve ostaje samo želja. Kari-ke biraju da izlaze svakih sedam dana ali je tu opet ta mogućnost. Sve do jednom!

Četiri je godine prošlo od Općih izbora 2006 godine. Svaki je građanin izabrao za sebe najbolje vjerujući u to ili ne. Rezultati govore za sebe. Veliki procenat građana nije izašao nikako na izbore vjerujući da se ništa neće promjeniti, a i kako se ispostavilo do danas i nije. Svišnja je priča, iako je možda potrebna, na ovom mjestu da se govori o obećanjima partijskih funkcionera, šta je učinjeno, a šta nije i zašto nije. Ta priča koja je suvišna ponav-

Ija se iznova i iznova. Nije prošlo dugo vremena od završetka Općih izbora 2006 godine do prvog protesta i demonstracije koja je upućena upravo onima koji su izabrani i koje su birali isti ti ljudi. Ima tu paradoksa, svakako. U protekle četiri godine, htjeli priznati ili ne bili smo svjedoci nesigurnosti svih nas, nepostojanja određenih propisa koji bi povećali kvalitet života, komplikacija u rješavanju administrativnih poslova, nezapo-

slenost, zdravstvo, obrazovanje. Spisak je po-dugačak i nadmašuju ga samo svjedoci. Danas, 2010. godine na pragu smo novih Općih izbora. Grad je ukrašen bildbordima, a na njima su ljudi koji se bore za vlast i pre-vlast, i u tome im samo društvo može po-moći. Možda ima među svim tim licima i ne-ko koje misli dobro ovoj zemlji i njenim građanima, ali treba biti više od Nostradamu-sa da bi vidjeli ko je ključna figura. Neko ne može dočekati da upiše i kvadratič X, neko će prvi put s ocem na izbore, a neki će čak i da ih bojkotuju ne izlaskom na glasanje. To i jeste najlakše, ne glasati. Takvima ili stvar-

no odgovara ova situacija ili su jednostavno nezainteresovani, a možda ova situacija i ne postoji. Biće da je ovo drugo, nezainteresovanost, a sa njom i nepovjerenje u ljude koji bi trebali da nas predstavljaju u svijetu. Mnogo je naznaka da će i ovaj put odziv birača biti ispod očekivanja. Ima naznaka i o poništavanju glasačkog listića kao jedina si- gurnost da neće pogriješiti.

Sad smo opet kod mogućnosti. Ovaj put ona je ogromna. Ne-moguće je misliti i tvrditi kako se nema za koga glasati od tolike, ekonom-skim rječnikom, ponude. Kaže se da za svakog muškarca po-stoji žena i

SVJEDOČANSTVO
**U protekle četiri godine,
htjeli priznati ili ne bili
smo svjedoci nesigurnosti
svih nas, nepostojanja
određenih propisa koji bi
povećali kvalitetu života,
komplikacija u rješavanju
administrativnih poslova,
nezaposlenost, zdravstvo,
obrazovanje**

obratno. Tako i u ovom slučaju. Od pregršta mogućnosti svaki čovjek može za sebe da donese odluku za koju vjeruje da je ispravna, makar se kasnije možda, ispostavila pogrešnom. Samim glasanjem stičete pravo da se žalite na određene stvari koje su povezane s politikom i izborima i na kraju rezultatima izbora. U suprotnom, muk. Za koga glasati? Nećemo ovdje odgovoriti na to pitanje ni nabrajati političke subjekte i objekte. Oni su svi pred našim očima, govore svojim sloganima kao da je to dovoljno da se navede masa da izade na izbole. Ali, koji je pravi izbor, koji je taj čovjek koji će učiniti Bosnu i Hercegovinu ugodnim mjestom za život? Taj odgovor svako sam za sebe mora pronaći. Znamo za ubjedjenje koje godinama vlada, da bolje ne može, samo gore, sve će biti isto, itd. Možda! Dok god postoji nuda, ništa nije nemoguće pa tako ni ovaj put. Ako ste na svakim izborima glasali za „osobu X“ izadite i sad. Pa vidite šta će se dogoditi. Nemate šta izgubiti, a možete se iznenaditi krajnjim rezultatima.

Srednja škola je za one koji imaju pravo glasa završena odavno. Izabran je fakultet iz raznoraznih razloga i ponuda. Ostao je još samo jedan izbor, jer kako pjeva Branimir Johnny Štulić u kojeg se i danas mlađe generacije kunu, u pjesmi Put za Katmandu: Prokleta mogućnost izbora mora da postoji. Izaber!

(Raz)GLASAJ 3. oktobra

Piše: Selma A.

Volim predizbor-
no doba. Volim
bespotrebnu gu-
žvu, komične
kampanje, ko-
mentarisanje
plakata i parola, bezbroj inici-
jativa aktivističkih grupa i po-
ziva da se izade na biralište, a
ponajviše osobe koje zarad ne-
kog konkursa i obećane na-
grade postaju najveći aktivisti
otkako je svijeta i vijeka, a on-
da prvi ne glasaju. Da svi ti lju-
di koji se tako svojski zalažu za
izlazak na izbore i razuvjerava-
nje neglasača koriste bar jedan
mizerni promil svoje predi-
zborne energičnosti i u obično,

dosadno vrijeme kada se ništa i niko ne bira, onda možda ne bi tako očajnički pozivali građane da glasaju jer bi svi zajedno bili manje očajni. Ali ruku na srce, borba glasača i neglasača nije nimalo poštena. Neglasači imaju ogromnu prednost jer im argumenti počivaju na onom razumnom i logičnom. Da izbori mogu nešto promijeniti davno bi ih ukinuli. Razumno i logično. Na drugoj strani, glasačima ostaju infantilna zanošenja. Glasaci zbole o idealima zbog čega nikada neće pobijediti u staroj "glasati ili ne" debati.

Ja glasam. Ne zato što sam optimista, već što lako padam na patetiku. Izato što mi je po-

malo muka pragmatičnosti ko-
ja ubija svijet, pa se volim oti-
snuti u nerazumne, bespotre-
bne stvari. To je jedini pravi ra-
zlog, i on nije dovoljan niti je-
dnom neglasaču. Pokušavati
razuvjeriti neglasače je (upo-
zorenje: slijedi kliše!) Sizifov
posao. Posebno kada ih poku-
šavate potući njihovim
oružjem: logikom i zdravim
razumom. Tako nećete stići
do promjena i svoje utopije.
Neglasače treba zasuti pateti-
kom, neće znati šta ih je sna-
šlo. Treba održati dirljiv govor,
spomenuti historijske bitke za
pravo glasa, moć koju ima sva-
ki pojedinac unutar demokrat-
skog društva. To ja radim kada
se raspravljam sa njima. Preba-

cim se u svoj najpatetičniji mode i onda brbljam o građanskoj odgovornosti, akciji, dužnosti, pravim tetralne pauze i pri kraju se uvijek u krajičku oka zacakli mala suza. Kada nisam sposobna niti dovoljna kreativna da smislim vlastite argumente, pribjegnem starom, oprobanom plagijarstvu i produbljenim glasom urlam na sagovornika: "I have a dream...." Potpuno ošamućeni tolikom patetikom, neglasači će 3. oktobra kao hipnotizirani otići na biralište, izvršiti svoju svetu dužnost, a sutra će se na nebu pojaviti dugi i svi čemo živjeti sretno do kraja života. Broj neglasača koje sam uspiela "preobratiti"

ovom taktikom je, naravno, nula. I nije ni važno koju takтику koristite, malo ljudi će odstupiti od svog mišljenja. Rasprave glasača i neglasača su uzaludne i nerazumne: baš po mojoj mjeri.

Pored sramne inklinacije prema svemu patetičnom, zašto zaista glasam? Iskreno govoriti, nisam sigurna. Vjerovatno zato što je glasati manje licemjerno. Manje je licemjerno od ljudi koji psuju na vlast, a na izborima iz navike ili gluposti glasaju za "svoje". Ili od ljudi koji isto tako psuju na vlast, ali ne glasaju jer su neandretalci kojima je dobro sve dok imaju svoju popodnevnu kafu, svoju raiju, onaj rahatluk što ga nemoš

Ko je levat ba?

"Levat" u Sarajevu

Grupa mladih ljudi pokrenula je predizbornu kampanju sa zanimljivim nazivom "Levat"

"Levat" u Banjaluci

Veselin Gatalo: "Levat je čovjek kojem je važnije šta drugi kažu nego ono što sam zaključi."

Da izbori mogu nešto promijeniti davno bi ih ukinuli, a rasprave glasača i neglasača su uzaludne i nerazumne

nać niđe drugo nego ovdje. A možda je glasati, a ne biti posve ubijeden u svrshodnost onoga što radiš licemjernije od svega navedenog? Možda. Ali nisam baš sigurna da su drugi glasači ubjedjeniji od mene. Glasati je jednostavno bolja opcija. Kada izvagaš posljedice izlaska i neizlaska na izbore, ove prve se čine mnogo manjim i bezazlenijim. Iako se skeptik u tebi može naglas smijati čitavim putem do birališta, glasanjem ne gubiš apsolutno ništa. Ne košta te ništa sjesti i ispuniti glasačke papire. Na kraju, ko zna, možda se zaista nešto i pomjeri sa mrtve tačke. Glasanje dođe nešto kao kladića: ako uplatiš listić imаш ba-

rem neku šansu za dobitak, ako nikako ne igraš ne možeš nikako ni dobiti. Ali ono što sigurno ne treba očekivati od izbora je neku potpunu revoluciju, izokretanje naše bijede navrat na nos. Možda nisu svi isti, kao što kažu idealisti i optimisti, ali nisu svi ni tako različiti. U svakom slučaju, prave bitke treba voditi u stvarnom svijetu, a ne u bajkovitim maštanjima tražiti rješenje svega. Svu ovu predizbornu energiju treba usmjeriti na borbu najprije protiv zatucanih sugrađana, a onda i protiv zatucane vlasti koju biraju. Iz čistog inata treba se boriti protiv najopasnijeg neprijatelja. A to je bila i ostala stara, dobra ljudska glupost.

Piše: Haris Dedović
(haris_dedovic@hotmail.com)

Masha Durkalić:
"Levat je onaj koji stvarima pristupa površno, živi lagodno, ne obazire se na posljedice i nema o čemu razmišljati kada navečer liježe u krevet, jer će se sutra probuditi i stvari opet raditi isto – bez razmišljanja o njima."

Indira Kučuk Sorguč: "Levat je, naprimjer, Boycie iz "Mučki". Svi njegovi pajdaši ljubili su njegovu Marilyn, međutim, samo on plača."

Facebookom je počeo kružiti video sa velikim natpisom LEVAT. Uz muziku Lady Gage, iz pjesme Bad romance idu stihovi: "Ja, ja levat sam, ja sam levatina!" Mnogi su se pitali o čemu se radi. Radi se o predizbornoj kampanji, ali ne onoj u kojoj će se reklamirati neka od političkih stranki, već nešto totalno

drugačije. Na simpatičan i zanimljiv način grupa entuzijasta pokušava da pozove druge mlade ljudе da se odazovu predstojećim izborima. Pored pjesme tu je i web portal www.levat.ba. Na tom portalu mogu se naći različite rubrike npr. "levat dana", gdje se nalaze video klipovi sa youtube-a na kojima su smješne situacije u kojima su ljudi našli, a snimljene su slučajno ili namjerno. Da bi se odazvalo što više mladih, ovaj portal je pokrenuo i nagradne igre; za najbolji 3D video za pjesmu "Levat" gdje će se na youtube glasati za isti, a nagrada je "iPod touch", i za najbolju fotografiju pored billboard-a "Levat", gdje su nagrade po dvije karte za kino. Pod rubrikom "info" možemo naći izjave ljudi iz javnog života koji su na taj način podržali ovaj projekat. Samo neki od njih su: Veselin Gatalo, Masha Durkalić, Indira Kučuk Sorguč i drugi. "Levata" je podržalo Vijeće Evrope, a ovim putem i mi želimo da dadnemo svoj doprinos ovoj inicijativi. I još jedan poziv mladima – izadite na izbore!

Izbori

Kampanja IZLAZIM

Samir Mahmić
(oia1@oiabih.info)

97 a prošlim općim/opštima izborima glasalo je samo 47% mlađih, a prema nedavnom istraživanju 78% mlađih je izjavilo da nije zainteresirano za politiku. S ciljem povećanja izlaznosti mlađih BiH na izbore kao i njihovog interesa za politička zbivanja i svoj položaj u društvu 20ak lokalnih organizacija mlađih i grupa u saradnji sa Omladinskom informativnom agencijom BiH (OIA) provodi kampanju „IZLAZIM 3.10.“ u 32 grada BiH.

Osnovni argumenti mlađih protiv izbora su da „nemaju za koga glasati“ i „da njihov glas ne vrijedi“. Međutim, u ovoj kampanji mlađe se informiše o „otvorenim listama“ na kojima mogu pronaći više od 30 stranaka, a na web portalu se educirati o tome koja stranka šta nudi i šta zastupa, te da mogu glasati i samo za pojedince. Na listama će se naći i 1.834 kandidata koji imaju ispod 30 godina i većina će se po prvi put boriti na izborima.

Što se tiče argumenta o vrijednosti jednog glasa, kampanja matematički pokazuje važnost svakog glasa i podsjeća da je na

Na listama, ove godine, naći će se i 1.834 kandidata koji imaju ispod 30 godina i većina će se po prvi put boriti na izborima

proteklim izborima bilo potrebno samo 1.513 glasova jednom zastupniku/poslaniku da dobije fotelju u državnom parlamentu (i 100.000 KM godišnje), dok za Nacionalnu skupštinu RS 205 glasova, a za parlament Federacije BiH 401 glas. U kantonalnim/županijskim skupštinama su sjedili zastupnici koji su dobili samo 131 glas (Bos.

podrinjski k.), 218 glasova (Posavski k/ž), 295 glasova (Kanton 10), 520 glasova (Zapadno-hercegovačka ž.), 610 glasova (Hercego-vačko-neretvanski k/ž.), 639 glasova (Srednjebosanski k/ž.), 674 glasova (Zeničko-dobojski k.), 686 glasova (Tuzlanski k.), 1.122 glasova (Sarajevski k.) i 1.224 glasova (Unsko-sanski k.).

U sklopu kampanje „IZLAZIM“ mlađima Bosne i Hercegovine je bila pružena prilika da se kreativno izraze i učestvuju u javnom pozivu za najvideo klipove i postere. Na otvoreni poziv stiglo je 39 video klipova i 76 postera koji su imali za cilj da motiviraju mlađe da izdaju na izbore 3. 10. 2010. Ovo je bila prava prilika za nadarene, kreativne i

ambiciozne mlade ljude da iskoriste šansu za sopstvenu promociju i možda se istaknu kao budući fotograf, scenaristi, glumci i sl. Svi njihovi radovi su imali i priliku za dodatnu promociju širom Bosne i Hercegovine, kako na TV kućama, preko interneta, tako i na uličnim akcijama u 32 grada BiH, što je druga strana ove kampanje. Akcije su održane sa ciljem „face to face“ motiviranja mlađih da glasaju i „uzmu stvar u svoje ruke“. Obzirom na situaciju u našoj državi, a koja se direktno tiče mlađih (loš obrazovni sistem, EU integracije, nezaposlenost i sl.) naredne četiri godine biti će presude za mlađe ovdje. Mislimo da uopće više nije potrebno naglašavati ZNAČAJ oktobarskih izbora, jer jedina poruka koju vam za kraj možemo uputiti je: MI IZLAZIMO, A VI?

Svi spomenuti radovi mlađih, njihove poruke, kao i informacije o izborima, kandidatima i drugim korisnim resursima nalaze se na webu kampanje - www.biraj.mlađi.info, te na facebook stranici www.facebook.com/IZLAZIM3.10.

Kampanju IZLAZIM! podržali su Centri civilnih inicijativa, NED i Misija OSCE-a u BiH.

GRADOVI U BiH

Posljednji krik za Mostar

U Mostaru, gradu koji leži u srcu Hercegovine, lagano, ali sigurno izumiru svi kulturni događaji. Vlast ne podržava i ne potiče ništa po pitanju kulture, i iz dana u dan nas kulturno zatupljuje

Piše: Tamara Trajkovska
(tamara.trajkovski@gmail.com)

U Mostaru, gradu koji leži u srcu Hercegovine, lagano, ali sigurno izumiru svi kulturni događaji. Vlast ne podržava i ne potiče ništa po pitanju kulture, i iz dana u dan nas kulturno zatupljuje.

Kao što i sami (ne) znate, Mostar nema kino dvoranu, a prije rata smo imali dva (Partizan i Zvijezdu), a poslije rata Croatiju, improviziranu kino-dvoranu u amfiteatru Sveučilišta u Mostaru. Ako nam je sada problem samo dati ime kinu, neka ostane bezimeno, samo da ga imamo. Zar nije požađujuće da gradić od dvadesetak tisuća stanovnika ima kino, a Mostar nema? Već duže vrijeme ne znamo kako se trebamo ponašati ako nam se pruži prilika da odemo na filmsku premijeru u neki drugi grad koji ga, nasreću, ima. Za nas je sve to nepoznanica. Sretni smo kada se održavaju Dani filma u

Herceg Stjepanu Kosači ili kada se o organizira neka druga projekcija jer tada imamo jedinu mogućnost pogledati neki film koji ni tada nije na pravom filmskom platnu, ali nama je i to postalo dovoljno.

Ne sjećam se kada sam zadnji put otišla na predstavu, grad je ostao i bez Hrvatskog narodnog kazališta Mostar, i bez Narodnog pozorišta Mostar. Mogućnost za pogledati predstavu i tu imamo kada se netko smiluje, pa u turneje ubaci i Mostar, gotovo iz sažaljenja prema građanima. Prilika za to najčešće nam se pruža za vrijeme Dana Matice hrvatske, ni tada na daskama koje život znače.

Riječ mediji, izražavanje javnog mnjenja, polako se prestaje upotrebljavati u jeziku Mostaraca u pozitivnom smislu. Radio Hercegbosna, Radio postaja Mostar, Hercego-vačka televizija već duže vrijeme su na rubu. Svoje opravdano nezadovoljstvo izražavaju povremenim štrajkovima. Plaću

ne primaju, godinama im nisu uplaćeni doprinosi. Kako je stanje u cijeloj zemlji teško, čini se da nikoga nije briga što ti ljudi trebaju od nečega živjeti i što isti ti ljudi imaju djecu koju treba hrani i školovati.

Kulturna rubrika je jedna od rubrika dnevno-informativnih novina. Vjerovali ili ne, i ona je sve siromašnija. Kako bismo išta u njoj mogli napisati, kad je i posljednji kulturni vapaj u Mostaru zamro. Vapaj, kažem jer kultura se odavno ovdje ne glasa normalnim glasom. Njezino mjesto u novinama zauzima sve rasprostranjenija crna kronika.

Da sve ne bi bilo tako crno, još uvijek nam rade Narodna knjižnica i Narodna biblioteka, jedine koje se koliko-toliko drže da ostanu. Međutim, one su štrajkale i prolazile kroz ista razdoblja kao i druge kulturne institucije. Ne možemo se pohvaliti da njima cvjetaju ruže, da imamo sve novije knjige, sve bestselere, ali ponekad pronađemo i takvu. Knjige se dobivaju većinom iz donacija. Knjižnica i Biblioteka su štrajkale, što ukazuje na to da nemaju mogućnost samostalnog širenja knjižnog fonda. Knjige su nam zasad jedini način obrazovanja jer jedino uz njih nećemo zaboraviti čitati.

Kao što izumire kulturni život, tako izumire i kultura ponašanja građana grada Mostara. Otpaci na cesti, bacanje smeća s prozora za nas nije ništa novo. Često se može vidjeti da žene s djetetom u kolicima moraju izaći na cestu kako bi izbjegle automobile parkirane na trotoaru.

Možda je problem i u meni, možda nikada nisam nigdje trebala otići iz Mostara jer bih onda vjerovala da je on ono najbolje što se čovjeku može dogoditi. Kad sve sagledam, drago mi je što sam se odmaknula i vidjela da u manjim, nerazvijenijim i siromašnijim sredinama ima boljeg kulturnog života, i iz tog razloga sam progovorila. Ako se mostarski „kulturni“ život nastavi kretati u ovom smjeru, sve manje mlađih će ovdje ostati – jer svi smo negdje vidjeli da može bolje, a ovdje, nažalost, ništa ne možemo promjeniti.

Čekat ću u nadi da će se barem netko oglasiti, netko tko zna odgovore, a smije učiniti nešto da ovo stanje popravi. Dotad, lijep pozdrav iz grada u kojem nas jedino sunce nije napustilo – kad razmislim, sunce ionako nije u ljudskim rukama. Želim vjerovati da će predstojeći Opći izbori 2010. učiniti da se situacija promjeni, pa stoga glasujte!

Sadašnjost - prošlost

Perućac – atraktivna turistička ponuda ili prekopavanje

Danas vam Perućac nudi prekopavanje i poželjno je da ponesete lopatu i trnokop

Selma Mumdžić

selmicm@hotmail.com

Uljepom starom, gradu Višegradi, gdje duboka Drina vjekovima teče, spremi sa ekipa da kopa... Ne, ovako nije pjevao Himzo Lovina. Mada, i on je pjevao o jednoj tužnoj uspomeni!

Kada „izguglate“ pojam Perućac, dobit ćete opis atraktivne turističke ponude: sezona kupanja traje dva mjeseca, jezero je udaljeno od Bajine Bašte 13 km, nudi nekolicu restorana, kafića, plažu, vožnju u čamcu, gosti mogu pecati, voziti kanu. Veliko uživanje pruža vožnja brodom po jezeru. Nekada su bila dva broda u Perućcu sa po 60 mesta, koja su saobraćala kanjom Driñe od Višegrada do Perućca. Eh, sad bih da se vratim na svoju tužnu uspomenu iz Višegrada i sa Perućca. Danas vam Perućac nu-

di prekopavanje, poželjno je da ponesete lopatu, trnokop ili šta već imate od alata, kabanicu, jer zna pasti kiša, gumene čizme, nešto hrane, vode, nekada dobri ljudi nešto i doniraju, ali ne treba se osloniti. Perućac vam nudi i vožnju kamionom, ako ste u ekipi koja mora dalje kopati, možda se i provozate čamcem. A zašto je ponuda ovakva? Zašto se kopa? Zato što je brana Bajina Bašta zaustavljena, zato što su se nakon više od 18 godina ukazala tijela ubijenih Bosanaca i Hercegovaca sa područja Višegrada. Zašto je bitno da se kopa? Zato što su ta tijela dokaz užasnog zločina nad nedužnim ljudima. Da li je moguće da smo toliko imuni, gluhi ili smo pod nekom anesetizijom koja garantuje dugotrajan učinak?

Nadam se da će naši unuci i naša djeca, za 30 godina kada se ponovo bude radio remont brane Bajina Bašta biti mnogo hrapnji i u što većem broju iskopavati Perućac, a ne kao njihovi preci u ovako malom sramotnom broju! Stidim se!

Foto: Amer KAJMOVIĆ

Semira Džanić

(semira.dzanic@gmail.com)

Čitalačka publikacija ovog teksta bit će podijeljena u dvije kategorije. Prva kategorija nazvana je VI. To su svi oni koji su na bilo koji način pomogli u akciji prekopavanja, bilo vlastitim, direktnim, učešćem u kopanju, bilo finansijski, organizacijski, hranom ili na bilo koji drugi način. Druga kategorija nazvana je TI. Tu spadaju svi oni koji su ostali gluhi na bezbrojne apele/pozive/vapaje za pomoć.

Kategorija VI zaslužila je prva da se o njoj nešto kaže. Svi Vi koji ste na bilo koji način pomogli, možete biti sretni jer ste svojim stavovima, humanošću i saosjećanjem pokazali koliko Vam je stalo do istine. Bezbroj puta ponovljena je opaska da bez dokaza nema ni zločina. Vi ste pomogli da se pronađu ljudi stradali na svirep način samo zbog drugaćijeg imena. Shvatili ste da ste na isti način mogli završiti Vi samo da ste bili bliže. Pomogli ste ljudima koji traže

Da li ste VI ili TI?!

Utisci nakon cijelomjesečnih volonterskih odlazaka na prekopavanje jezera Perućac

svoje najbliže, bili ste uz njih da vide da nisu sami. Nisu Vam vlastiti strahovi i slabosti bile prepreka da učinite nešto više od onoga što ste ikada mogli pretpostaviti da ćete raditi. Ko je još mogao sanjati da ćete kopati masovne grobnice i tražiti stradale?! Pokazali ste da ste u stanju sve potpisnuti da biste došli do bitnog i humanog cilja. Zbog svega toga pripada Vam posebna zahvala. Možete biti ponosni što se cijeli život nećete stiditi jer niste nista uradili. Vi ste oni o kojima će se pričati. Vi ste, vjerovatno ili sigurno, grupa koja je jedina na svijetu prekopavala dno jezera, potpuno dobrovoljno, u potrazi za stradalima u ratu.

Kategorija TI, također, je zaslužila da bude spomenuta, iako kvari prethodnu idilu. Ti

koji nikada nisi ni pomislio da odes ili na bilo koji način da pomognesh, ako imaš i malo stida, trebalo bi se cijeli život stiditi. Zbog tvog nemara neko nikada neće biti pronaden. Da si samo reagovao na vrijeme, i da si dio svog vremena posvetio nečemu što možda i nema puno veze sa tobom, mogao si postati ponos svoje generacije. Ti si bio potpuno nemaran, neosjetljiv prema tuđem bolu. Nije ti bilo teško ispijati kahve, odlaziti na utakmice, koncerne i razne zabave iako si čuo da tamo neki ljudi idu kopati jezero. Ni jednu svoju obavezu nisi htio odgoditi ili prilagoditi ovoj akciji. Ako nisi čak ni čuo, opet si kriv. Kriv si jer je bilo dovoljno poziva koji su upućeni svim građanima, a ti se nisi u njima prepoznao. Kriv si jer nisi razvijene društvene svi-

jesti koja bi ti naložila da pomognesh ljudima. Ako sam nisi stradao, na svu sreću, kako makar nisi bio dovoljno osjetljiv prema tuđoj nesreći?

Nažalost, previše je onih koji pripadaju kategoriji TI. Iz Sarajeva su znali odlaziti poluprazni autobusi na iskopavanje. Ostatak su činili ljudi koji su odlazili svaki dan. Njihove noći trajale su samo po dva ili tri sata. Iz većine gradova BiH nije jedan dan nije pošao ni jedan autobus. Žalosno je što nije teško pamtitи one koji su se odažvali (Mostar, Visoko, Srebrenik, Bihać). Kao da cijela Bosna i Hercegovina nije stradala? Jesu li drugi zaboravili ono što im se desilo? Da li svi drugi nisu svjesni da sami ne mogu pronaći svoje stradale, i njima treba pomoći! Zanimljivo je da ra-

zna ministarstva, a imamo ih i previše, nisu shvatili da mogu svoje uposlenike organizirati i poslati na kopanje. Razne firme i udruge mogle su učiniti isto. (Izuzeci su rijetki, nećemo ih pobrajati da nekog ne bismo izostavili, ali svako ko čita znaće se smjetiti u kategoriju kojoj pripada.) Zašto svaka škola iz BiH nije poslala svoje grupe uposlenika i učenika? Zašto svi fakulteti nisu slali svoje dobrovoljce? Sarajevski univerzitet napravio je izuzetak. Jedan dan poslali su dva autobusa studenata i uposlenika. Od toga, jedan autobus činili su studenti Mašinstva, a ostatak Univerziteta stao je u drugi autobus. Zašto se akcija nije ponovila? Zašto studenti sami nisu dolazili? Zar je potrebno da dođu samo onda kada ih autoritet pozove?! Nije se smjelo desiti da ovakva akcija prođe na nivou dobrovoljne organizacije. Količko je samo kolektiva koji su mogli učestvovati i na taj način pokriti svaki dan iskopavanja. Sve se moglo i brže i bolje obaviti. Previše je onih koji su TI.

Radost na licima učesnika pred polazak

Polazak sa sarajevskog aerodroma

Predah u Kelnu: Ispred poznate kelnske katedrale Dom

sabota, 2. oktobar/listopad 2010. godine

sabota, 2. oktobar/listopad 2010. godine

sabota, 2. oktobar/listopad 2010. godine

Logorska vatra za dobrodošlicu u Francusku

Već sljedećeg dana krenuli smo sa radionicama...

...i bauštelom...
Mocni rade...

...a cure...(Bosanka)

...su također radile...(Njemačka)

...i tako se ovo lijepo druženje privelo kraju...

MLADI UDRUŽENJA KULT

Reportaža iz Hazbruka (Hazebrouck) - Francuska

Muamer Logo

muamer.logo@kultbih.org

U period od 18. jula do 7. augusta 2010. g. održan je drugi volonterski radni kamp, koji se realizira u okviru projekta EWOCA3 (trinacionalni radni kampovi). 12 volonteri/ki Udrženja KULT svoje putovanje su započeli 17. jula, odlaskom sa Sarajevskog aerodroma u Köln, odakle su nastavili put u Hazebrouck (Francuska), gdje je kamp i održan. Hazebrouck se nalazi u sjevernom dijelu Francuske, u blizini poznatog grada Lila.

Letom iz Sarajeva do Kelna, a zatim iz Kelna u Hazerouck (Francuska), 13 mladih iz Bosne i Hercegovine, 19. 8. stigli su na planirano odredište. Nakon što su se rasporedili po šato-

rima, učesnici/ce su započeli sa pripremama za prvi zajednički roštilj i logorsku vatu. Tokom narednih dana imali su priliku upoznati se s timerima/carna koji su vodili jezičke animacije i radionice, kao i s učesnicima/ama iz drugih zemalja.

Ove godine iz Njemačke je prisustvovao četiri učesnika/ce, te iz Francuske 8 učesnika/ce.

Kroz održavanje jezičkih animacija učesnici/ce su imali priliku naučiti dosta riječi iz njemačkog, francuskog i bosanskog jezika, te na taj način lakše komunicirati. Zanimljive radionice obuhvatili su teme: zaštita voda, održivo upravljanje otpadom, recikliranje. Jedan od osnovnih zadataka bila je izgradnja okoliša oko prirodnog bazena koji nastaje slijevanjem kišnice. Učesnici/ce su postavljali klupe, izgradili most, prilaz bazenu, uređili vegetaciju oko samog bazena te izgradili sigurnosnu ogradu u jednom dijelu bazena.

Radovi na volonterskoj bauštelji koji su trajali od dva do 5 sati dnevno, za učesnike/ce nisu bili naporni, a bili su dobar način za međusobno upoznavanje s učesnicima/ama iz drugih zemalja. Radni timovi bili su trinacionalni, što je bilo razlog više za međusobnu komunikaciju među učesnicima/cama. Učesnici/ce iz BiH su se vratili 7. augusta u 17:00 sati, nakon što su sletjeli na Sarajevski aerodrom.

Sljedeće godine, zadnjeg po redu volonterski kamp održat će se u Ilijdi, gdje će volonteri/ke Udrženja KULT imati priliku na 20 dana ugostiti vršnjake iz Francuske i Njemačke.

Nakon što pogledate fotke koje su zabilježili brojni aparati naše ekipa, vjerujemo da ćete odlučiti da se prijavite na treći volonterski kamp Ewoca3 u Sarajevu. Više informacija o Ewoca3 kampu i drugim projektima KULT-a na web stranici www.kultbih.org.

Uživajte!

Išli smo na tour de Hazebrouck...

...spavali pod zvjezdama uz logorsku vatru...

Jednu večer smo slučajno, da slučajno, zaglavili u gej baru...

...i morskim sirenama...

...kilometarskim pješčanim plažama...

Bili smo i na okeanu...

...tour de Lille...

Ponavljajte gradivo pomocu sazetaka bilo kada i bilo gdje

IZ STUDENTSKOG UGLA

Komisijski ispit bez komisije

Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu za septembarske ispite morali ste platiti 60 KM kao da ih polažete pred komisijom, a na ispit opet izlazite pred istim profesorom, bez komisije

Komisijski ispit bez komisije na filozofskom fakultetu

Piše: Uredivački kolegij Karika
(onaubih@gmail.com)

Kako na našem Univerzitetu odavno već nije ništa kako treba, potvrđuju i sljedeće informacije... Na Filozofskom fakultetu u

Sarajevu studenti su za septembarske rokove (tekuće godine) trebali platiti 60 KM da bi izašli na ispit. Polaganje ispita pred komisijom bilo bi i uredu ukoliko neki od ispita polažete već duže vremena. Međutim, navedeno pravilo sprovodi se u praksi samo kada je u pitanju plaćanje 60 KM za komisijski ispit, a da se isti ne

odvija pred planiranim komisijom.

Ispit iz predmeta koji ste kod određenog profesora/ice padali nekoliko puta ponovo polažete samo pred istim profesorom/icom. Situacija ne bi bila sporna da su svi slučajevi izlaska na komisijске ispite samo studentska lijenost i neučenje (što naravno jeste jedan od

STUDENTSKI KUTAK

Nauči da učiš

Saznajte kako uspješno učiti i što duže zapamtiti naučeno

Piše: Renata Dujmušić
(renata.dujmusic@onaubih.ba)

Vrijeme ispita se bliži. Dok većina razmišlja o tome koliko gradiva ima za učiti, malo je onih koji razmišljaju i o tome kako to sve naučiti, a još manje onih koji prave planove kako što duže zapamtiti te informacije. Zato ćemo vam mi spomenuti nekoliko savjeta za bolje učenje i pamćenje naučenog.

Odredite sebi svoj kutak za učenje. Bio to radni stol ili udobni kauč, bitno je da uvijek učite na istom mjestu koje će vas poticati da lakše započnete s pripremom ispita.

Iz okoline uklonite sadržaj koji vas dekokcentriše. Ugasite televiziju, muziku, radio. Ne gledajte kroz prozor. Zatvorite vrata od sobe. Također obavite sve važne poslove kako ne biste razmišljali o njima.

Učite s razumijevanjem. Razumijevanje gradiva čini ga zanimljivijim. Povežite to što učite sa znanjem koji već imate. Kad god je moguće uočite pravilo koje čini smislenim ono što pokušavate zapamtiti.

Gradivo prepričajte svojim riječima. Iako je naporno, uvijek se isplati.

Napravite sažetke pojedinih tematskih cjelina koji će vam služiti za ponavljanje građe bilo kada i bi-

lo gdje – u vožnji tramvajem od kuće do fakulteta, dok čekate u nekom redu itd.

Ako ste savladali neku cjelinu, primijenite postupak "vražnjeg advokata". Argumentovano napadnite ideje i dokaze autora, te se prebacite u ulogu njegovog advokata i odbranite ga. Ako se radi o pamćenju činjenica koje ne možete argumentovano "napasti", postavljajte pitanje "zašto" i pokušajte doći do dogovora. Ovo će vam pomoći da dobro razumijete i povežete činjenice.

VRAŽJI ADVOKAT
Za utvrđivanje
naučenog nakon što
ste savladali lekciju,
argumentovano na-
padnite ideje i
nalaze autora, te se
prebacite u ulogu
njegovog advokata i
odbranite ga

Stalno se preispitujte. Ako vam se neko gradivo dok ga čitate čini poznatim, pokušajte se podsjetiti tih informacija od prije. Ovako podsjećanje za vrijeme učenja čini kasnije podsjećanje znatno lakšim.

Naučeno treba prenaučiti, tj. ponoviti dva do tri puta. To omogućava duže pamćenje.

Nagrađujte se za uloženi trud. Za dva sata aktivnog učenja nagradite se gledanjem filma ili odlas-

kom u kino, za četiri sata odlaskom na koncert itd... Uvidjet ćete kako je motivacija veća kada znate da vas čeka nagrada.

Mnemotehnike

Da li ste ikad čuli roditelje ili neke nastavnike, profesore, kako je Jugoslavija bila okružena brigama? Zapravo se radilo o Bugarskoj, Rumuniji, Italiji, Grčkoj, Austriji, Mađarskoj i Albaniji čija su prva slova iskoristena za riječ "brigama". Ova mnemotehnika poznata je kao skraćivanje i jedna je od mnogobrojnih koje omogućuju pamćenje novog, neobičnog ili jako važnog dijela gradiva.

Još jedna s kojom ste se sigurno sreli je stvaranje rečenica poput "vidim tamo avion." Početna slova riječi tvore formulu za računanje brzine $v = t/a$. Pamćenje smislene rečenice mnogo je lakše od učenja na pamet redoslijeda slova u formuli.

Što više, to uspješnije

Za uspješno učenje ne postoji univerzalna metoda. Svako gradivo zahtijeva drugačiji pristup, a i svaka osoba uči uspješnije ili manje uspješno ovisno o svojim sposobnostima. Zbog toga prvo treba naučiti kako učiti, tj. koji načini su najuspješniji kod vas samih, te odrediti koje od prethodno navedenih savjeta već upražnjavate, a koji biste trebali početi. Savjet za kraj – koristite ih istovremeno što više.

Očajni studenti

glavnih problema), problem je što postoje i oni primjeri kada profesor baš na vas uhvati "pik", što nije uvijek slučaj – ali zaista se dešava.

Studentu tad нико ne vjeruje, a komisijski ispit (gdje sama riječ predstavlja množinu) ostaje samo ispit (bez komisije).

Napomena: Navedene informacije za članak provjerene su na Studentskoj službi navedenog fakulteta, a može ih potvrditi i bilo koji student navedene Institucije, budući da su javna tajna.

LJUDI I ŽIVOTINJE

Zla Crvenkapica - djevojčica baca pse u vodu

ZLOČESTA CRVENKAPICA

Posljednjih tijedana snimka djevojčice u crvenoj jakni koja baca kućiće u vodu „potresla“ je svijet, no je li ikoga potresla okrutnost koju su svi dušebrižnici pokazali prema djevojčici

Piše: Filip Pažin
(pazin.filip@gmail.com)

Posljednjih mjeseci svijet nije šokirao viesti o porastu broja broj ubojava, jer ljudski život više i nije toliko važan. Čitav dušebrižnički svijet je ostao jednostavno zapanjen i zgađen djevojčicom iz Bugojna koja je ubacila 4-5 bolesnih kućića u rijeku, netko ju je snimao, a ona, psihički rastrojena smijala se. Tako bi nekako zvučala vijest koja je obišla svijet. Čin svakako treba osuditi, ali ovaj slučaj je samo pokazao koliko se licemjera može naći kod boraca za prava životinja, ali i kod svih nas. Što 12godišnja djevojčica zna što je ureda, a što nije? Je li ona kriva što joj je netko rekao da ih ode baciti? Pa je li ona kriva što je rođena u malom gradu u kojem je vjerojatno učena da se prvi mačići bacaju u vodi? Je li ona kriva što Bugojnom šetaju bijesni psi koji napadaju stanovnike, a nemamo nikakav azil gdje bi ih smjestili ili humano eutanazirali? Nije li kriva naša sredina koja tako odgaja dječu? Ne. Krivo je dijete, njena je krvica, djevojčica je monstrum vjerojatno gori od Joseph Fritzl-a, a najbolja kazna bi bila ona smrtna. Tako je izgledala medijska hajka protiv djevojčica koja je trajala tijednima. Na raznim web stranicama počinjale su peticije u kojim se tražila smrtna kazna za djevojčicu, drugi su je pak htjeli mučiti da bi joj dokazali kako je nehumanono ono što je uradila, a

Kućići u rukama svoje spasiteljice

jedan poznati redatelj je ponudio 50 000 dolara da se otkrije njen identitet. KAZNA! KAZNA! Svi su se obrusili na djevojčicu, svi oni koje se bore za humano postupanje prema životnjama tražili su strašne kazne za djevojčicu. Zanimljivo je kako se nijedna udruga za prava djece ovdje nije javila, nitko nije stao da odbriani dijete i da pojasni da se prijetnje smrću ne smiju upućivati nikome. A kamoli djetetu, ili možda da i dijete tih godina i nije svjesno onoga što radi, te da je vjerojatno samo poslušala upute starijih. Odmah su se javili i neki kvazipsiholozi koji su napravili profil tog bolesnog i monstruoznog bića. Djevojčica je valjda pobegla negdje u inozemstvo kod rodbine, a bura oko toga događaj se stišala. No, pitanje ostaje... Je li danas vrjedniji život čovjeka ili životinje? Je li se ureda linčovati djevojčicu? Jeste, jer kad

su životinje u pitanju, ureda je linčovati dijete, ureda mu je prijetiti smrću, jer je ona ubila nekoliko ionako bolesnih kućića, a to što smo mi pojeli za ručak nekoliko piščica to je isto tako ureda.

Djevojčicino ponašanje treba osuditi, ali treba joj na lijep i njenim godinama prihvatljiv način objasniti zašto je ono što je učinila pogrešno te kako se treba humano odnositi prema životnjama jer su i oni živa bića i nisu zaslужila okrutnost i onaku smrt.

Dolazi zima, vrijeme je da izvadimo svoje krvnene bunde i jakne iz ormara i prošetamo se gradom. Kako je ubijena životinja s koje je oderano krvno i je li kao u nekim slučajevima bila još živa dok se s nje skidalо, pa to je i manje bitno, najvažnije je zgroziti se nad jednim nesvesnjim postupkom 12godišnjeg djeteta, jer nositi lisičino krvno ili baciti psa u vodu nije isto, lisičino krvno puno bolje izgleda.

LICE DANAŠNICE

Sedmero je u Bugojnu okotila kučka

Pas je čovjekov najveći prijatelj, a čovjek je psu najveći neprijatelj

Piše: Erna Ključić
(erna.ključić@onabih.ba)

Čovjek ili 'seto'?

Proteklih sedmica, javnost je bila zgrožena viještu o kućićima koju su bačeni u riječku Vrbas. Za manje od sat vremena od objavljuvanja vijesti na internet sajtovima otvorile su se rasprave po forumima i nikli su razni komentari. Ljudi su se iščudivali, željeli su dati svoj doprinos u istrazi, pa i nagradu onome ko otkrije djevojčicin identitet.

Međutim, prisjetimo se koliko su svjetski mediji pažnje i prostora posvetili događajima kao što su ubistvo mladića u tramvaju, rudarska katastrofa u Čileu ili nesreća s branom u Pakistanu...

Pjesma o keruši...

Odmah nakon objavljuvanja snimka na TV stanicama započela je rasprava i nastavilo se istraživanje djevojčicinog identiteta. Priznati stručnjaci, psiholozi i psihijatri uključili su se kako bi dali objašnjenja ovog devijantnog ponašanja i svoj

doprinos u rasvjetljavanju slučaja. U vrijeme zločina puno većih razmjera nismo bili u mogućnosti tako brzo razotkriti počinitelja. CSI Miami i Horješio tada su bili nedostupni.

Nadležne institucije rade malo ili skoro ništa kako bi osigurale azil za životinje i spriječile iživljavanja nad psima lutalicama. U posljednje vrijeme sve češće se susrećemo s ovom vrstom nasilja. Kola su se slomilna na ovom događaju i dvanaestogodišnjakinja se našla na medijskom linču. Mediji nisu obratili pažnju da se radi o maloljetnoj osobi i da su objavljuvanjem snimka prekršena njena Prava djeteta.

Psi su nasreću spašeni. Ali ovdje priči nije kraj.

Izbor(i)

Javnost je bila podijeljena u vezi s ovim slučajem. Jedni su branili djevojčicu, drugi su joj predlagali smrtnu kaznu. Pitanje vama koji čitate: Zar trebaju kućići biti bačeni u rijeku da bi se obratila pažnja na životinju ili čovjeka i probudila se svijest građana?

Piše: Damira Kulenović
(damira.kulenovic@gmail.com)

Kada smo već pomislili da nam OBN televizija ne može ponuditi ništa gore od već viđenog - besramno nas je zablijesnula "Lanina vremenska prognoza". Voditeljica, ali i urednica ovog izuzetno (lošeg) programa je Lana Dramićanin, a njena vremenska prognoza na pomenutoj televiziji aktivna je od 23. avgusta i emitira se "samo" 6 puta dnevno u prosjeku dvije do tri minute. Obučena u nešto manje krpica, blagi Lanicini nakloni (kako bi njen poprsje dobilo na gledanost) i oduuuugovlaačenjee sa izgovorom gotovo svake riječi postali su stereotip njene emisije.

Lanica u emisiji naročitu pažnju pridaje priči koju pripremi za taj dan (za koju se - vidimo - trudi da bude aktuelna), ali naravno i odjeći koja se nikad ne ponavlja i koja je priлагodena temi tog oblačnog ili sunčanog dana, ali uvijek savim slučajno u što manjim izdanjima i veličinama. Pored pripremljene priče voditeljica usput spomene i vremensku prognozu za taj dan, a pošto smo svi zaostali potrebno nam je ponavljati šest puta. Lanica sa što manje krpica vaš dan će učiniti vedrijim jer govori o stepenčićima i svaku svoju emisiju započinje riječima "Najdraži moji...", zahvaljujući vam što kod kuće ne gledate u svoju dragu suprugu već u njenu mlinu suknjicu.

Govoreći o sebi u trećem licu čini nam se da Lanica nije dobrica, no ona je mlada Beograđanka sa završena dva fakulteta. Di-

Očigledno je čime Lanica plijeni pažnju

Šund 21. stoljeća Lanica i njeni vremenski prognozici

Šest puta dnevno sa što manje krpica stiže vam Lanica i njenih dosta stepenčića

plomirala je na Pravnom fakultetu u Beogradu, pored toga završila je i Španski jezik, a tečno govori i engleski i francuski. Prije angažmana na OBN-u, radila je više od tri godine na RTS-u - kao sportski novinar (kao i većina voditelja s ove televizije koje su utočište, zbog manjka voditeljskog kvaliteta, iz Srbije i Hrvatske pronašli na OBN-u).

Vodila je emisije "Rally" i "Time Code", koje su se bavile utrkama Formule 1 i automobilizmom.

Koliko Lanica plijeni pažnju svojom intelektualnošću (i koliko je ovo uistinu vrijeme kica i šunda) pokazuje brojka od 82.058 na YouTube - što je broj pregledanog klipa jedne od emisija, na kojoj je voditeljica obučena u

veooma kratku košuljicu i ultra kratke hlačice.

Predložit ćemo da uz isti program slijedi obavještenje "Roditeljska pažnja", a za kraj vam darujemo jednu od Lanicinih idealnih izjava, gdje govori kako je otkrila da se Ljetne olimpijske igre održavaju ljeti, a Zimske - zimi.

Svaka čast, Lanice.

POVRATAK U DJETINJSTVO

Crtani film u 7:15

Prije dvije godine proslavljen je stotinu godina crtanog filma. Vraćamo se unazad prateći najznačajnije i najdraže likove iz djetinjstva

Piše: Ozrenka Čamđić
(ozrenka_chamdzic@hotmail.com)

Prije dvije godine proslavljen je stotinu godina crtanog filma. „Ocem crtanog filma“ smatra se Émile Cohl. Njegova 'Fantasmagoria' u trajanju od dvije minute prikazana je 17. augusta 1908. godine, a sastojala se od 700 crteža.

Iz ere nijemog filma zasigurno će ostati upamćen mačak Felix čiju popularnost, koja je vladala dvadesetih godina prošlog vijeka, prekida pojava najznačajnijeg lika ove sferе umjetnosti - Mickey Mousea.

Walt Disney

Dio Mickey Mouse univerzuma bili su i Goofy, na našim prostorima poznat skoro isključivo kao Šiljo, kao i Pluto(n), te Donald Duck (Paja Patak) i njegova porodica. Pomenuti su i danas glavni likovi u Disneylandu, najvećem svjetskom parku zabave otvorenom 1955. godine (Kalifornija).

Walt Disney je 1934. započeo rad na jednom od najboljih animiranih filmova ikada - Snjeđuljica i sedam patuljaka. U narednih dvadeset godina u produkciji Walt Disney Co, snimljeni su i izvrsni Pinokio, svima drag lik Bam-bija, Pepeljuga, Knjiga o džungli i Petar Pan.

Krajem tridesetih počinje snimanje jednog od najpopularnijih televizijskih serijala ikada. Radi se o Tom i Jerryju, autora Williama Hannae i Josepha Barberae. U periodu od 1940. do 1958. u Metro-Goldwyn-Mayer studiju snimljeno je prvih 114 epizoda. Šezdesetih, pa sve do danas nastavljeno je snimanje pod različitim producijskim palicama, ali ni jedan serijal nije dosegao popularnost originalnog. U februaru 2010. proslavljen je 70 godina ovog crtanog. Mačak Tom i miš Jerry predstavljaju omiljene likove iznova

pružajući istinsku zabavu za gledaoce svih generacija.

Producijском dvojcu Hanna-Barbera možemo se zahvaliti i na Flinstonesima, odnosno Kamenku i Kremenku koji su snimani u periodu od 1960. do 1966. Pored njih, ovaj dvojac je odgovoran i za nama dobro poznate Štrumfove, ali i novije naslove poput Dexterove laboratorije.

1940. Warner Bros studio izbacuje novi serijal koji je postao poznat kao Looney Tunes. Njega su činili likovi poput Silvestera, Tweety i Speedy Gonzalesa. Najznačajniji je Bugs Bunny (Duško Dugouško ili Zekoslav Mrkva), koji se pojavljivao sa legendarnom rečenicom: „What's up, Doc?“. Kod nas je vjerovatno ostalo upamćeno: „Šta te muči, cakan?“, odnosno „Kaj te muči, njofra?“ ili „Koji ti je vrag, šefe?“ u zavisnosti čiju ste sinhronizaciju više gledali. Tu je i Duffy Duck (Patak Dača), čiji se karakter lika mijenja kroz godine, ali najviše ga pamtimo kao vječitog tragača za bogatstvom.

Dio ekipa Looney Tunes su i Kojot i Ptica Trkačica, crtani koji svojom genijalnošću rijetko koga ostavlja ravnodušnim.

Nastupa Sekač

Sedamdesetih i osamdesetih godina pojavljuju se novi junaci. Dolazi do ekranizacije različitih stripova, kao i popularizacije akcioneih serijala. Posebno se ističu Nindže Kornjače, omiljeni likovi generacije osamdesetih, kao i Transformersi, Banaman i He-Man, heroji muške populacije. Zanimljivo je da se još tada pojavljuju crtani sa temama koje se tiču zaštite okoliša (Ewoksi, Blufonci, Ma-

li i leteći medvjedići).

Generacija mališana sa početka devedesetih je posljednja u nizu koja je imala sreću uživati u crticu u 7:15 (u njegovom pravom rahu). Ta tradicija je dugo bila prisutna na našim prostorima, a pored pomenutih Tom i Jerryja, Duška Dugoušku i Štrumfova, na našim kanalima su bili i italijanski La Linea i Strippy, češki A je to!, neobični britanski Cipelići, mađarski Gustav, švicarski Pingu, francuski Le Piaf, hrvatski Profesor Baltazar i mnogi drugi. Većini su u sjećanju ostali i dugometražni - Čudesna šuma i Mede Medenjaci. Neki od pomenutih bili su namijenjeni isključivo za zabavu, kao što je Strippy, ali neki su imali i edukativni karakter. Možda im to i nije bila prvobitna namjera, ali veliki broj roditelja je sigurno zahvalan Mornaru Popaju, koji se prvi put pojavio u filmu „Betty Boop sreće Mornara Popaja“ 1933. godine, i koji je godinama služio kao savršen podsticaj za uvođenje spinata u ishranu dečje (kako bi bili jaki, „kao Popaj“).

Zahvaljujući već pomenutim majstorima sinhronizacije 80-tih godina (sjetimo se samo Nikole Simića - Sekača/Mikelandjela i Duška Dugoušku), gledanje crtica predstavljalo je istinski užitak.

Povratak Disneya

Drugom polovinom osamdesetih došlo je i do povratka Disneya, sa sjajnim dugome-

tražnim crtanim filmovima kao što su Mala sirena (1989.), Ljepotica i zvijer (1991.), Aladin (1992.), Kralj Lav (1994.) i Mulan (1998.). U posljednjoj deceniji apsolutnu prevlast u industriji animiranog filma preuzeo je američki filmski studio Pixar čiji vlasnik je također Disney. Pixar producira kompjuterski animirane filmove. 2001., Američka filmska akademija uvodi Oscara u kategoriji za najbolji animirani film. Svi sedam snimljenih Pixarovih filmova bilo je nominirano. Pet ih je i dobilo nagradu: Potraga za Nemom, Izbačitelji, Juhu-hu, WALL-E i Nebesa.

Krajem osamdesetih i tokom devedesetih razvija se i novi žanr, tzv. crtani za odrasle, gdje apsolutnu popularnost postižu Simpsonovi čija je dvadeset i druga sezona 26. septembra počela sa emitiranjem, što Simpsonove čini najduže emitiranim serijom. Nakon njih pojavljuju se i nikada dosadni South Park i Family Guy.

Smijeh i zabava

SAD i Japan su najveći proizvođači crtanog filma. Japanske anime su dosegle nevjerojatnu popularnost u posljednjih dvadeset godina. Prva anima snimljena je još davne 1917. godine. Prodor na zapadno tržište došao je tek pojavom interneta, vjerovatno radi cenzure zbog velike količine nasilja.

Crtane filmove vole osobe svih generacija. Nesumnjivo je da je u ovom polju postignut znatan napredak. Kvalitet pojedinih crtanih filmova je na zaista zavidnom nivou, ali mnogima nedostaje ona doza smijeha i zabave, a ujedno i jednostavnosti koju su nekadašnji crtani imali. Evidentno je da su stari crtići sve traženiji i da bi mnogi, pored svih postojećih, najviše voljeli stari dobri crtani u 7:15.

KNJIŽEVNA KRITIKA

Disidentski oblici u tri romana Mirka Kovača (Gubilište, Kristalne rešetke i Grad u zrcalu)

Piše: Marko Raguz

(markoraguz@ymail.com)

Sličnosti i razlike

Mirko Kovač je svoj opus započeo, ali i završio sličnom tematikom. U romanu „Gubilište“ centralni odnos se uspostavlja između mladića (glavnog lika) i njegovog oca, dok se u „Gradu u zrcalu“ taj odnos ponavlja, samo što, ipak, nije u tolikoj mjeri sveden na oca, već je taj roman čitava mreža koja se gradi na porodici glavnog lika (a samim time otac ponovo ima centralno poziciju). Roman „Grad u zrcalu“ na mnogo načina – tematskih i formalnih – u sebi sadrži postupke koji su primjenjivani u prijašnjim Kovačevim romanima. Roman je autobiografskoga tipa, pa time i po glavnom okviru romana pisac nastavlja poigravanje sa odnosom fiktivni pisac / pripovjedač / glavni lik (kao što je tako, npr., i u romanima „Gubilište“ i „Kristalne rešetke“). Postoji mnogo motiva koji se u drugom obliku mogu pronaći i u prijašnjim Kovačevim djelima, ali s jednom bitnom razlikom. Ta razlika je možda i najvidljivija kada se predstavi na usporedbi prvog i posljednjeg Kovačevog romana. Ta je razlika uvjetovana onim što pripovjedač u romanu „Grad u zrcalu“ određuje kao svoj odnos prema životu, a taj odnos se sastoji od shvatanja da uopće u životu ne postoji neka uzlazna putanja, već, naprotiv, isključivo silazna (to nije postavljeno kao pravilo, nego pripovjedač tako doživljava vlastiti život). U tom se smislu može predstaviti spomenuta razlika između „Gubilišta“ i „Grada u zrcalu“. U romanu „Gubilište“ otac je predstavljen kao luđak, prorok, latalica itd. On nije predstavljen realistično, već je i sam nosilac vrlo bitnog dijela simboličke razine romana. Prema tome, figura oca je tu transformisana na sličan način na koji je to učinjeno npr. u romanu „Bašta, pepeo“, Danila Kiša. U romanu „Gubilište“ su svi porodični odnosi predstavljeni kao mračni, a uvijek je u atmosferi romana prisutan patos patnje. U romanu „Grad u zrcalu“ je sasvim suprotno, ali na način da pisac opet nikoga od likova nema namjeru „amnestirati“, već se razlika uspostavlja u dioptriji, samome pogledu na ljude o kojima je u romanu riječ i na vrijeme u kojem se to odvija.

Motivi

Navest ču samo neke motive koji su po svojoj „prirodi“ zajednički za romane „Gubilište“ i „Grad u zrcalu“. Prvi važni motiv bi bio nestanak oca, s tim da je realizacija i pozicija u romanu toga motiva sasvim drugačija. Zatim je zajednički motiv putovanje vozom, tj. voz: čak i u načinu na koji je u obra romanu opisan vidljiva je sličnost, samo što je u „Gubilištu“, u kojemu putovanje vozom zauzima mnogo prostora, motiv voza bitan za ideju na rubu incesta). U smislu orga-

nu, egzistencijalističku razinu romana. („Gubilište“ bi se na idejnou planu moglo podijeliti na tri dijela: a) boravak u tamnici i izlazak iz tamnice u svijet, odnosno gubilište; b) putovanje kroz gubilište (vozom) – upravo taj voz kod Kovača u prenesenom smislu predstavlja ljudski život; c) očeva sahrana (ili na izvjestan način sahrana i samoga glavnog lika, budući da on često stavlja znak jednakosti između očevog i svog života, u smislu da će i nje-

nizacije romana potrebno je ukazati na sličnost između „Kristalnih rešetki“ i „Grada u zrcalu“. Oba romana su organizirana kao splet, mreža likova, odnosa između likova te priča o njima. U romanu „Grad u zrcalu“ se to ostvaruje kroz priče o članovima familije, putem kojih se prodire i duboko u porodičnu prošlost, dok su „Kristalne rešetke“ također organizirane na mreži, koju na vrlo složene načine uvezuje glavni lik, a koja je pružena

je zatvorske godine. Neko vrijeme iza toga isti taj mladić pisac Mirko Kovač šalje doraden rukopis romana „Gubilište“, u koji je on upisao i svoj život. Sasvim je jasno da je to samo način da se pisac uvuče u svoj roman i susretne sa samim sobom, u ovom slučaju sa bezimenim misterioznim mladićem. U romanu „Kristalne rešetke“ je nastavljeno sa spomenutim poigravanjem – fiktivni pisac, pripovjedač, glavni lik – kao što je tako i sa romanom „Grad u zrcalu“. Uzgred kazano, postoji jedan vrlo važan dio, na samome početku Kovačevog romana „Grad u zrcalu“ na kojeg je potrebno ukazati. U pitanju je gaj (šuma), koja je pripadala djedu glavnog lika. Taj gaj se može tumačiti i kao simbolički topas. U romanu se pripovjeda da je svako od članova porodice imao čudnovata iskustva sa gajem (tamo se pojavljuju zle sile, vještice, demoni i sl.). Riječ je o tome da je spomenuti gaj jedan mikro-prostor, u kojega članovi porodice projektuju vlastite strahove, da bi se to na kraju preobrazilo u jedan oblik porodične mitologije. Najzanimljivije u svemu tome je to što je uveden običaj da se djeca „odgajaju“ tako što će biti „izloženi“ gaju, to jest suočeni sa iluzijama projektovanim u jednu običnu šumu. U romanu „Grad u zrcalu“ pripovjedač na jednom mjestu naglašava svoju sklonost prema melankoliji (a melankolija, kako je to negdje zapisano, najjednostavnije se definira kao „pogled nadole“ ili „oboren pogled“).

Zalazak sunca

U romanu „Gubilište“ je sasvim drugačije. Na „opis“ putovanja vozom glavnog lika „potrošeno“ je gotovo pola romana, iako se u tome vozu ne događa ništa (kao što stoji u romanu: „Sada su preko suvih usnica izvirale reči, bile su to nerazumljive želje da se izade iz ovog voza kojim se putuje tako dugo i spor. U snu se jedino i bojao da ovaj voz ne vodi nikuda i da je čitav svet oko njega u zabludi. (Ništa se ne kreće, sve stoji.), ali to ne treba da čudi pošto se obično u sličnim djelima iz prve polovine 20. vijeka ne događa ništa. U tom vozu postoji popriličan broj likova raspoređenih po kupeima, a među njima se izdvajaju (možda jedino po tome što se češće spominju) Isidor, Starač, prostitutka, skupina robijaša, ali najvažnije je to da su oni skupa sa glavnim likom u delirijumu, na granici besvesnog stanja, zbog vrućine, nedostatka zraka i gužve u vozu. U romanu „Kristalne rešetke“ situacija je sasvim drugačija, tj. taj roman je mnogo bliži posljednjem Kovačevom romanu „Grad u zrcalu“. U tome romanu svijet nije doživljavan u metafizičkim kategorijama (ma koliko one u slučaju problematike „Gubilišta“ i sličnih književnih djela bile opravdane), već je sve svedenu u konkretne društvene, ljudske odnose. Spomenute tri okvirne perspektive bi se mogle imenovati i kao tri tipa disidentstva, od čega Kovač kroz svoju književnost nikada nije odustajao. U „Gubilištu“ uopće ne postoji bilo šta što je na direktnu način usmjereno na društveni kontekst, komunistički režim (premda su tadašnji režimski kritičari upisali na negativan način i taka značenja), dok je roman „Kristalne rešetke“ društveno-angažirani i disidentski roman u punome smislu. Premda je glavni lik u „Kristalnim rešetkama“ jezgro velike mreže priča, sa svakom od ljudskih priča u romanu je neposredno ili posredno povezan, ipak je glavni lik u sjeni, preko njega same priče govore u svoje ime. Uspostavljena distanca je sadržana upravo u samom naslovu romana, dakle tu se nalazi jezgra problematike samoga glavnog lika. Priča o glavnom liku romana – ona koja se tiče neposredno njega – jeste priča o umjetniku, koji te „kristalne rešetke“ pokušava pronaći i uspostaviti ih, u duhovnom smislu, unutar sebe. „Prije odlaska u Wissous Gabrijel me podučio kako da postavim onaj njegov izum, kristalnu rešetku, između mene i drugih, kako da se oduprem silama zla i promatravam stvari kroz tu prozirnu pregradu, čak i onda kad nisu jasne i kad je sve magličasto ili tek u obrisima.“ Na koji je način okvirna perspektina drugačija u odnosu na prvi Kovačev roman „Gubilište“? Moglo bi se kazati da je temeljna razlika u tome što je na razini glavnog okvira u romanu „Gubilište“ prisutan jedan oblik „filozofskog“ pogleda na stvarnost, koji ne drži mnogo do objektivnih društvenih okolnosti (čime se ne može kazati da je roman na pravi način društveno-angažiran), dok je isto to prisutno i u romanu „Kristalne rešetke“, ali na način da se tiče fiktivnog pisca/pripovjedača/glavnog lika kao takvog (u smislu da je napravljena distanca u odnosu na ono što su objektivne društvene okolnosti, pa stoga taj roman ima i velik konkretni društveni značaj). Dakle, može se zaključiti da je roman „Kristalne rešetke“ na direktnu način društveno angažiran i usmjerjen na problematiziranje društvene nepravde ili totalitarnih oblika komunističkog režima (ali je isto tako na kraju romana uspostavljen i direktni kritički odnos prema obnavljanju ideja etnonacionalizma). Mirko Kovač u posljednjem romanu „Grad u zrcalu“ nije napravio iskorak u smislu romaneskih postupaka, nego je koristio one do kojih je došao i u prijašnjim djelima, a također je na novi način obrađivao motive koji već postoje u njegovom opusu. To je u romanu „Grad u zrcalu“ predstavljeno na način da se ističe, jer doprinosti „zaokruživanju“ Kovačevog opusa. Gotovo je identičan završetak romana „Kristalne rešetke“ i „Grad u zrcalu“. Taj završetak je ostvaren motivom zalaska sunca.

Pisac Mirko Kovač

Gubilište

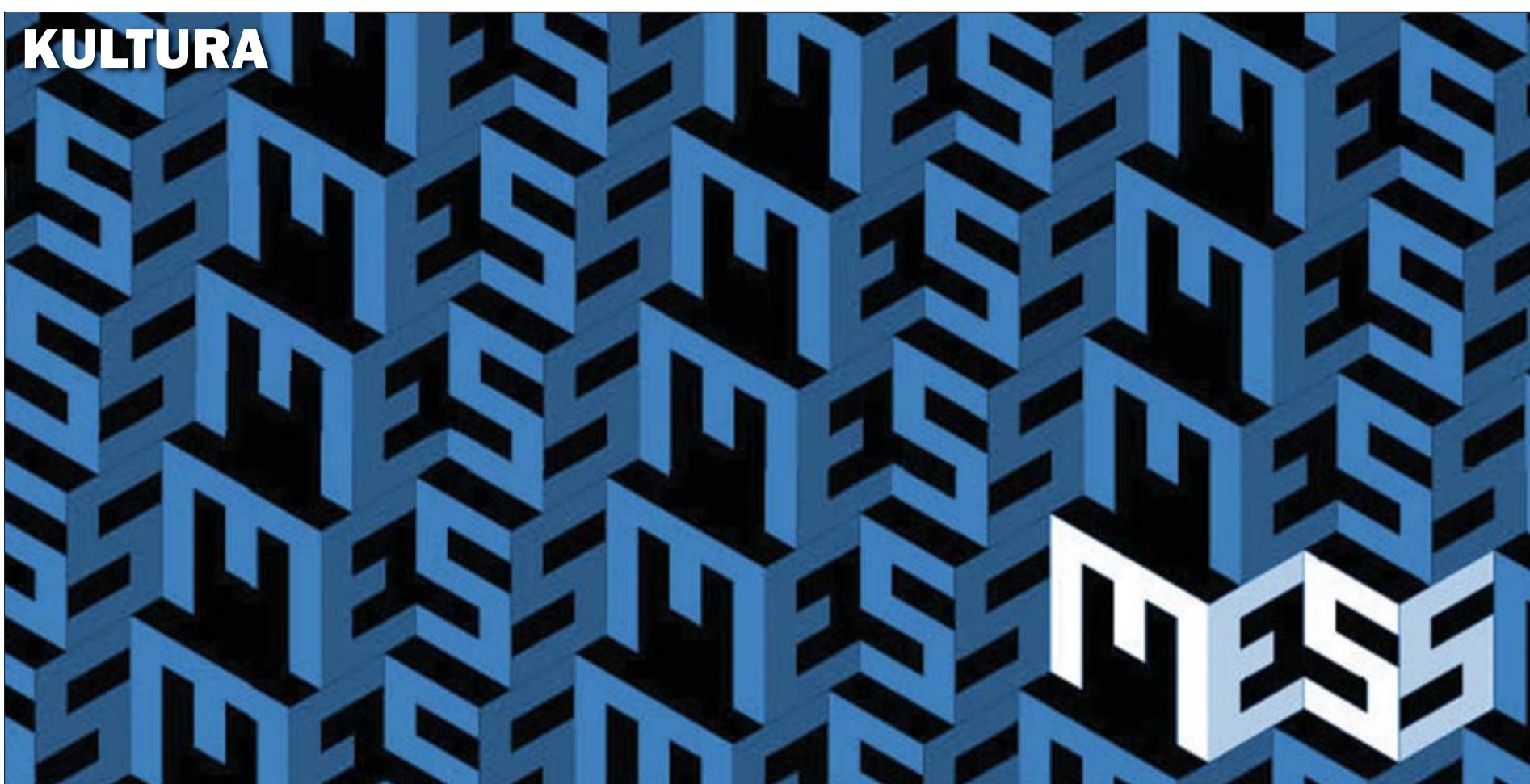

Kristalne rešetke

Grad u zrcalu

KULTURA

50 JUBILARNI MEĐUNARODNI TEATARSKI FESTIVAL MESS

Ove godine održat će se od 15. do 31. oktobra • MESS će zračiti svečanom atmosferom i svakom predstavom slaviti teatar”

Piše: Mirnesa Fatić

(mirnesa.fatic@gmail.com)

Pismo javnosti direktora Dine Mustafića povodom otvaranja 50-tog jubilarnog festivala MESS.

Izdvajamo:

Dragi prijatelji,
„Međunarodni teatarski festival MESS ove godine obilježava 50 godina svoga postojanja, a održat će se od 15. do 31. oktobra 2010. Od davne 1960., kada ga je osnovao Jurislav Korenić, kao festival malih i eksperimentalnih scena, do danas, uspio je postati jedan od najvažnijih festivala u ovom dijelu Europe. (pismo u cijelosti možete pročitati i na oficijelnoj stranici MESS-a www.mess.ba).

MESS je internacionalni teatarski festival i ujedno najstariji na prostoru Balkana koji ove godine neće biti predstavljen u takmičarskom duhu, kao što smo imali priliku pratiti do sada. Ove godine MESS će zračiti svečanom atmosferom i svakom predstavom slaviti teatar.

Svake godine MESS odlikuje bogat sadržaj, te smo sigurno da će ova godina briljirati i izdvojiti se od ostalih, kako po svom bogatom sadržaju tako i po gostima koji su najavili svoj dolazak.

Da bi predstava učestvovala na ovom festivalu potrebno je dobiti pozivnicu. Da bi dobila odgovore koje do tada nisam znala, misleći na odgovore iz prve ruke a ne pu-

tem Googla ili nekog drugog pretraživača potrebno je imati odličnog sugovornika. Odlučila sam poslati pozivnicu za kafu izvršnom producentu East West Centre Ismaru Hadžibadiću i saznati sve što do tada nisam znala o MESS-u ali i EAST WEST Centru koji je do sada imao predstave koje smo imali priliku gledati na ovom festivalu.

EAST WEST Centar osnovao je Haris Pašović 2005 godine. Do sada je realizovao preko 7 teatralnih predstava, 1 film i niz radionica. Predstava koja se izdvojila je svakako „Klasni neprijatelj“ koja po sve му ostvarenom do sada polako ulazi u legendu. „Klasni neprijatelj“ Nigela Williamsa u režiji Harisa Pašovića proglašena je dva puta najboljom predstavom u Singapuru 2008. godine. Pored premijernog prikazivanja 2008 godine u Sarajevu i svih velikih festivala predstava je doživjela i putovanje kroz bosanskohercegovačke gradove. Pored uspjeha predstave, mediji su opširno pisali o East West Centru i Sarajevu, a Haris Pašović je održao dvodnevnu masterklasu u čuvnom Drama Centru. Ovaj uspjeh je time veći što se o našoj zemlji u Singaporu prije dolaska East West Centra vrlo malo znalo. Tako je najčešće pitanje članovima East West Centra bilo kako to da dolaze iz dvije zemlje: iz Bosne i iz Hercegovine? Mislim da se to pitaju i sami građani ove države. I uvi jek je tako zar ne?

„Glumac ako želi biti vjerodostojan mora sprovesti istraživanje. Mi nismo socijalni radnici, mi smo tu da ukažemo na situaciju koja je očigledna na osnovu naših istraživanja. Kultura, pozorište i teatar moraju govoriti istinu“ kaže Ismar, i sve ovo je pravi recept da predstave budu uspješne.

„Nora“ je također jedna od predstava koja je doživjela veliki uspjeh. Zabavna i ozbiljna predstava koje je uzburkala mnoge duhove. Karate su unaprijed bile rasprodane. „Nora“ je revolucionarna predstava i nosi breme feminizma.

Predstava «Hamlet» Williama Shakespearea koju je režirao 2005. u East West Centru Sarajevo, je najveća teatarska koprodukcija u regionu u posljednjih 20 godina. Predstava je također učestvovala na Međunarodnom teatarskom festivalu MES Sarajevo.

“

Glumac ako želi biti vjerodostojan mora sprovesti istraživanje. Mi nismo socijalni radnici, mi smo tu da ukažemo na situaciju koja je očigledna na osnovu naših istraživanja. Kultura, pozorište i teatar moraju govoriti istinu”

Fotografija iz predstave Klasni neprijatelj

Iako je kafa pri dnu bila, ja sam se zapitala. Kako to da ja ništa od navedenog nisam pogledala? I da sigurno postoji preko 80 % omladine koja se isto pita. Zato sam odlučila malo promijeniti procenat. Naime, ovom prilikom pozivam sve mlade koji žele posjetiti 50 jubilarni MESS festival da to obavezno urade. Ove godine se održava Future MESS, program za mlađe reditelje do 30 godina, po red onog za najmlađu publiku.

ovogodišnji MESS ponudit će i bogate sadržaje u okviru svog OFF programa (koncerti, filmovi...), panel diskusiju „Otpor u umjetnosti“, te će se i ove godine realizirati saradnja sa Iniciativom mlađih za ljudska prava.

Uostalom imam ponudu koju ne možete odbiti, za sve vas koji u društvu imate osobe koji nisu lju-

bitelji teatra i predstava pozivam vas da idete sa mnom na predstave MESS-a. Uvijek govorimo kako se omladina treba udržati i promijeniti situaciju, mislim da je krajnje vrijeme da stanemo na stranu umjetnosti i kažemo trivijalnim stvarima STOP.

Umjetnost treba da bude sastavni dio života svakog mladog čovjeka. Bez umjetnosti se ne može.

Nakon završetka MESS-a izlazi i zadnji broj Karika za ovu tekuću godinu, kako sam odlučila proprieti ovogodišnji jubilarni festival nadam se da će moj naredni tekst biti pun optimizma. I da ću zaista vidjeti mlađe ljude koji do sada nikada nisu posjetili ovaj festival, poričati sa njima i prenijeti kroz riječi njihove utiske.

“Sve je svijet pozornica, a mi smo samo glumci“

KULTURA

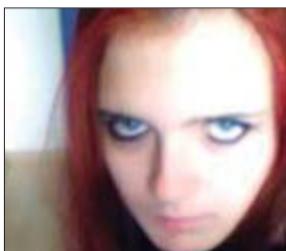
U potrazi za čovjekom i umjetnikom

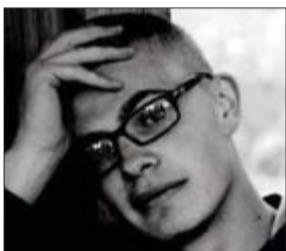
Aida Herceg

Anita Konjicija

Dalila Krasnić

Dino Kajević

Elvira Čorbo

Emina Smajević

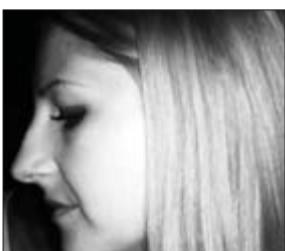

Enes Baručić

Goran Vrhunc

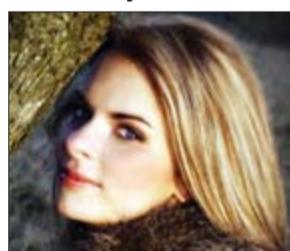
*Diogenes Poetes
je pjesnička trupa
sastavljena od
mladih umjetnika
koji svoju poeziju
čitaju u sarajevskim
parkovima*

Ines Kadić

Irena Marić

Ivana Jukić

Jasmin Hasanović

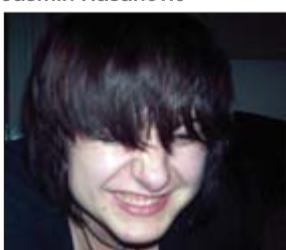
Lejla Alimanović

Maja Hadžić

Marko Raguž

Melisa Lipjankić

Merima Ćelik

Milan Stančić - Kimi

Mirza Okić

Mirzeta Memišević

Nejra Gadžo

Nermin Ahmić

Selma Zulić

Srđan Mršić

Tea Pentić

Vanja Vuković

Piše: Renata Dujmušić
(renata.dujmusic@onaubih.ba)

U parku ispred kina Apolo jedan momak je imao viziju - pjesnici na jednom mjesetu čitaju svoju poeziju, druže se, razmjenjuju kreativne ideje. Goran Vrhunc odlučio je zajedno sa svojim prijateljem Mirzom Okićem osnovati pjesničku trupu koja bi održavala večeri poezije u sarajevskim parkovima, dajući im svoj pečat.

Trupa pod nazivom Diogenes Poetes dobila je naziv po grčkom filozofu Diogenesu La-

ertiju, inače omiljenom dvojicom osnivača. Diogenes je bio poznat po tome što je sve radio javno, po atinskim ulicama, spavajući u buretu. Jednog dana je izašao na glavni trg u Atini sa upaljenim fenerom govoreći: "Tražim čovjeka", smatrajući da u stanju u kojem se društvo tada nalazilo nije bilo pravog čovjeka. Na sličan način i ova pjesnička trupa traži čovjeka, umjetnika i umjetnost. Kroz svoju poeziju izdvajaju se iz lobija koji je prisutan u književnosti i umjetnosti općenito i sami sebi prave prostor.

Trenutno trupa broji dvadeset i šest članova: Mirza Okić, Goran Vrhunc, Irena Marić, Dalila Krasnić, Ines Kadić, Amra

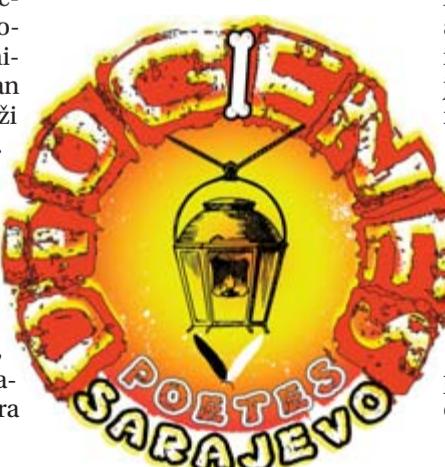
Božović, Jasmin Hasanović, Aida Herceg, Ivona Jukić, Anita Konjicija, Vanja Vuković, Marko Raguž, Melisa Lipjankić, Srđan Mršić, Merima Ćelik, Lejla Alimanović, Maja Hadžić, Enes Baručić,

Mirzeta Memišević, Milan Stančić - Kimi, Emina Smajević, Tea Pentić, Elvira Čorbo, Selma Zulić, Dino Kajević i Nejra Gadžo. Novi članovi su uvjek dobro došli. Svi koji pišu i žele da se im priključe mogu se javiti na e-mail adresu diogenes.poetes@gmail.com, dostaviti kratku biografiju i fotografiju koja se objavljuje na stranici www.diogenespotes.weebly.com. Pred svaki susret članovi šalju najviše četiri svoje pjesme koje će čitati.

Do sada je organizovano pet susreta. Prvi put su se okupili u parku Davora i Mirze, zatim u parku Vladimir Perić - Walter, treći put u Velikom parku - Parkuši, četvrti na Atmejdanu kod muzičkog paviljona,

peti put na Stage-u na Vilsonovom šetalištu. Šesti susreti se održavaju danas u parku Koševo s početkom u 17h. Posebnu atmosferu susretima daje i pratnja na akustičnoj gitari koju svira Mahir Bajrić iz grupe Bosnische Post, kada je u mogućnosti. Plan je da se bar deset puta sastanu u ovoj godini. Susreti se održavaju svake druge subote dok ih vrijeme služi, s obzirom da su na otvorenom.

Postoje i planovi za knjigu, neku vrstu zbornika gdje će objediti svu svoju poeziju. Dok se ne skupe sredstva, zainteresirani će moći čitati knjigu u elektronskoj formi na DIOGEN pro kultura magazinu koji se nalazi na www.diogen.weebly.com.

Vebomanija

ZNANJE Portal za razvoj svijesti (www.val.hr)

Znanje o kojem se u školama ne priča

Autor: Goran Vrhunc

(goran.vrhunc@gmail.com)

Uogromnoj internet džungli teško je naći put. Za samo jednu riječ, bilo koju, google će ponuditi

preko 1000 i više rezultata na upit. Recimo za upit Znanje google će vam izbaciti 4.590.000 rezultata. Do željenog sadržaja možemo doći tako što ćemo svaki rezultat provjeriti. No, jedan se sajt izdvaja zahvaljujući formulama na kojima tražilica funkcioniše. Sajt Znanje: Portal za razvoj svijesti predstavljamo u ovom broju Karika. Ako ste pobornik teorija zavjere, volite misterije i velike tajne, NLO i stvari gledate iz drugačije perspektive onda je ovo pravo mjesto za vas i vjerovatno znate za ovaj portal pa vam predstavljanje i ne treba. Ali tu su i oni koje ovačke teme mogu zanimati ako do sada nisu. Bez ulaska u dubinu portala, tj. bez otkrivanja šta se nalazi na svakom linku i u svakom odjeljku predstaviti ćemo samo sadržaj. Na portalu možete čitati članke na teme:

Metafizika

Manipulacija ljudima

NLO i vanzemaljci

Zdravlje i liječenje

Znanost

Popis svih sadržaja na Znanju

Linkovi

Kontakt

Tražilica Znanja

Zanimljive video snimke

Kompilacije materijala

Download materijala

Ankete

Najnovije

Na portalu postoji i download zona gdje možete pronaći audio materijale, knjige i tekstovi, ostalo i video materijali. Sve to

može obogatiti vaše znanje koje u školama slabo ili nikako ne spominju, zavisi od nastavnika i profesora. Dug je popis koji su ostavili tvorci portala o tome za koga su napravljenje ove stranice. Navest ćemo samo neke: za one koji tragaju za istinom i istovremeno nisu sputani bilo kakvom dogmom, za one koji ne pokušavaju nametati svoje mišljenje drugima, za one koji teže individualnoj slobodi, za one koji ne trebaju ni-

ti čekaju nekog 'spasitelja'. Ovo su samo neki razlozi koje me portal namijenjen. Za koga je još istražite sami.

Portal je pun sadržaja i dostupan je u svakom trenutku. Svaka od gore navedenih tema ima pregršt tekstova i sigurno je da vam neće biti dosadno.

Možete se pitati ima li istine u svim ovimtekstovima ali kao što piše na portalu Tekstovi i informacije objavljene na ovim stranica-

ma su sakupljene iz mnogih izvora. Meni nije bitno da li će netko reći jesu li istinite ili nisu - ionako ono što je za jednog istina - za drugog može biti laž. Tako neka svatko izvuče iz svega ono što je njemu bitno i neka si SAM postavi neke temelje za daljnje učenje i napredak. Oni koji to ne žele, i ne moraju. Svatko ionako ima slobodnu volju pa neka sam odluči. Nikome ne treba ništa nametati. Pa, sami odlučite.

ZA KOGA?

Za one koji tragaju za istinom i istovremeno nisu sputani bilo kakvom dogmom, za one koji ne pokušavaju nametati svoje mišljenje drugima, za one koji teže individualnoj slobodi, za one koji ne trebaju niti čekaju nekog 'spasitelja'

Omladinska Novinska Asocijacija
u Bosni i Hercegovini

**SCHÜLER
HELPEN
LEBEN**

OSLOBOĐENJE